

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/145/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

250/2017. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszosok¹ 2017. április 3-án előterjesztett **panaszuk** alapján indult eljárásban a 2017. november 9-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. r. panaszos személyesen, a Testület panaszirodáján terjesztette elő panaszbeadványát 2017. április 3-án. A panaszbeadványban a vele és a gyermekeivel (kk. II. r. és kk. III. r. panaszosokkal) szemben 2017. március 15-én végrehajtott rendőri intézkedést sérelmezte.

I.

1) Az I. r. panaszos beadványában előadta, hogy elvált, két kiskorú gyermeke van, akikkel kapcsolatban kizárólagos szülői felügyeletet gyakorol.

A rendőri intézkedés 2017. március 15-én történt. Aznap a panaszos volt felesége, a gyermekek édesanyja nem volt jogosult a kapcsolattartásra. Ennek ellenére telefonon kicsalta a gyermekeket az I. r. panaszos lakásából, és ismeretlen helyre távoztak. Az I. r. panaszos azonnal hívta a kk. II. r. panaszost a telefonján, de már az édesanya vette fel azt. Megkérdezte tőle, hova vitte a gyermekeket, amelyre az édesanya annyit mondott, ne aggódjon, jó helyre vitte őket. Az I. r. panaszos azonnal hívta a rendőrséget. Az I. r. panaszos lakásához 12 óra körül érkeztek. Két egyenruhás rendőr érkezett. A járőrök magatartását nem kifogásolja az I. r. panaszos. Elmondta nekik, mi történt és bemutatta a bírósági jogerős határozatot. A rendőrök rádión felhívták a központot, és elindult egy vita a rendőrök és a központ között. A központ azonban hosszú percek után sem tudta megmondani, hogy a rendőrök intézkednek-e vagy sem, visszahozzák-e a gyerekeket és tesznek-e bármit egyáltalán. Ezt követően a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

központ felhívta a gyermekek édesanyját, és járőrt küldtek a helyszínre. Az I. r. panaszosnak is sikerült a járőrökkel beszélnie. Az a járőr elmondta, hogy az édesanya a gyermekekkel és a nagyszülőkkel egy étteremben van, és ott „nem szeretné zavarni őket, nagyon kínos lenne”. Az I. r. panaszos később még egyszer beszélt a járőrrel. Az I. r. panaszos úgy érezte, a rendőr ki akart bújni a feladata alól, hogy intézkedjen az édesanyjával szemben. A járőrnek telefonon talán sikerült meggyőznie a másik járőrt, hogy vigye haza a gyermekeket. A sokadik telefonálás után az I. r. panaszos azt az ígéretet kapta kb. 14 óra körül, hogy a gyermekek kb. 15 perc múlva otthon lesznek. Az I. r. panaszos megkapta a rendőrök telefonszámát, hogy ha hazaérték a gyerekek, akkor az I. r. panaszos értesítse őket, hogyan ért véget a történet. Az I. r. panaszos többször próbálta hívni ezt a telefonszámot, de a gyermekek 15 órákor sem voltak otthon. Az I. r. panaszos ekkor úgy döntött, hogy a Rendőrkapitányságon feljelentést tesznek a gyermekek jogtalan elvitele miatt. Bement a Rendőrkapitányságra (az ő édesanyjával, az apai nagymamával), ahol leadta az I. r. panaszos a kapuszolgáltatásnak az iratát (személyi igazolványát), kapott egy beléptető papírt, amivel három órát várt kinn. Időközben megtudta a kapuszolgáltatástól és az ottani rendőroktól, hogy a gyermekei azon a rendőrségen ülnek. Az I. r. panaszost senki nem értesítette, nem engedték be hozzájuk, és nem engedték feljelentést tenni az ügyben. Kb. 17 óra 30 perckor az I. r. panaszos bemehetett egy előadóhoz egy irodába. Azt hitte, azért hívták be, hogy feljelentést tehessen. Ezzel szemben a rendőrnő egy rendőri jelentésre hivatkozva kikérdezte az I. r. panaszost különféle családi dolgairól. (A gyermekekkel való kapcsolatára kérdezett rá, amely kapcsán elmondta azt is, hogy korábban is történt olyan eset, hogy az édesanya jogtalanul vitte el a gyermekeket. 2016 októberében, iskolaidőben, nem az édesanya hétvégéjén. Akkor jogosulatlanul, az iskola előtti parkolóban várta a gyermekeket, akiket az iskolába sem engedett be, akkor azt mondta a gyerekeknek, hogy „Apáttal minden meg van beszélve, kapcsoljátok ki a telefont és üljetek be”. Ekkor Sz. városba vitte a gyermekeket a nagyszülőkkel. Az I. r. panaszos édesanyja akkor nem találta meg a gyerekeket az iskolában és elmondták neki, hogy a gyerekek aznap nem is voltak benn. Az I. r. panaszos aznap dolgozott, délután ért haza. Két járőr ment ki akkor is. Az I. r. panaszos akkor is feljelentést kívánt tenni. Akkor sikerült azt megtennie. Időközben azt a tájékoztatást kapta, hogy a gyermekek valóban Sz. városban vannak a megjelölt személyekkel. Akkor a gyerekek – a feltételezése szerint nyomás hatására – úgy nyilatkoztak, hogy ott szeretnének maradni. Akkor az I. r. panaszos nem akarta kitenni őket felesleges rendőri intézkedésnek. Akkor vasárnap este mentek vissza a gyermekek hozzá.)

2017. március 15-én kb. fél órát töltött az I. r. panaszos az előadó rendőrnőnél, majd jött egy másik rendőr, aki átkísérte a szomszéd szobába, ahol a gyermekei kisírt szemmel voltak, „borzalmas állapotban”, letörtek voltak, feltételezhetően a rendőrségen töltött idő miatt. Az I. r. panaszosnak alá kellett írnia a gyermekek előállításáról szóló igazolásokat. Kifele menet az I. r. panaszos a gyerekei kezét fogta, amikor megjelent a volt apósa, anyósa és volt felesége, akik kirángatták a gyerekeket a kezei közül és becibálták őket a váróba, ahol lökdösődés alakult ki. A volt após nem engedte a gyerekei után menni az I. r. panaszost, a két nő pedig fogta a gyermekeket. Az I. r. panaszos kiabálni kezdett, hogy segítsenek a rendőrök, mert nem engedik el a gyerekeit. A „fél rendőrség” kiszaladt, és rendre utasították a személyeket, így az I. r. panaszos haza tudta vinni a gyerekeit. Hazamentek, akkor a gyerekek elmesélték, hogy a Rendőrkapitányság rendőrei odamentek az étterembe, ahol az édesanyjuk hosszasán beszélgetett velük. A Rendőrkapitányságra szállították be a gyerekeket szolgálati gépkocsival, ahol „kihallgatták” őket (kérdézték őket családi dolgokról). A gyerekek nem értették, miért kellett hosszú órákat a rendőrségen tölteni, miért nem mehetett be az I. r. panaszos hozzájuk.

Az I. r. panaszos összességében az alábbiakat sérelmezi:

- A Rendőrkapitányság járőreinek bizonytalanságát: a bizonyítékok ellenére nem akartak intézkedni.
- A gyermekei nevében is előterjeszti a panaszt. Azzal összefüggésben, hogy 14 óra után megszűnt a kommunikáció, nem értesítették, hogy gyermekei a rendőrségen ülnek. Az

előállításuk időtartamát, azt, hogy étlen-szomjan tartották őket ott. Az I. r. panaszos szerint enni, inni nem kaptak órákon keresztül. Az I. r. panaszos tudta nélkül kikérdezték a gyermekeket, amit szintén sérelmez. Az I. r. panaszosnak mindvégig be volt kapcsolva a telefonja, illetve több órán át ott volt, ennek ellenére nem tudott arról, hol vannak a gyerekek.

- Sérelmezi továbbá, hogy a feljelentést nem engedték megtenni, mondván, majd máskor tegye meg.
- Panaszolja azt is, hogy a rendőrségen nem biztosították számára, hogy háborítatlanul távozhasson gyermekeivel.

2) Az I. r. panaszos mellékelte a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos előállítása időtartamáról a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 34. §-a alapján kiállított igazolást.

a) A kk. II. r. panaszos 2017. március 15-én 12 óra 45 perctől 18 óra 50 percig a Rendőrkapitányságán tartózkodott, mert őt a rendőrség személyi szabadságában az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján korlátozta.

b) A kk. III. r. panaszos 2017. március 15-én 12 óra 45 perctől 18 óra 50 percig a Rendőrkapitányságán tartózkodott, mert őt a rendőrség személyi szabadságában az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján korlátozta.

II.

A.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2017. április 28-án kelt átiratában a sérelmezett rendőri intézkedés tekintetében az alábbiakról számolt be.

A Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának beosztottai: K. r. törm. járőrvezető és V. r. őrm. járőrtárs 2017. március 15-én 12 óra 45 perckor a Tevékenységirányítási Központ (továbbiakban: TIK) utasítására megjelentek a B. városban található T. étterem előtt, mivel onnan bejelentés érkezett arról, hogy gyermek-elhelyezési vita van folyamatban. Az intézkedő járőrök a helyszínen találták a gyermekek édesanyját, az I. r. panaszos volt feleségét, valamint az intézkedés időpillanatában kk. II. r. és kk. III. rendű panaszost, valamint a két panaszos nagypapját. A két személy a kiérkező járőröknek elmondták, hogy az I. r. panaszos a gyermekek édesapja, aki nem engedi, hogy a gyermekekkel találkozzanak, ezért a gyermekek 2017. március 15-én a reggeli órákban felhívták őt (az édesanyját), hogy szeretnének vele lenni. Ezek után az édesanya a gyermekei lakcímére ment és miután a gyermekek kiszöktek a lakásból elhozta őket ebédelni. Az intézkedő járőrök ezek után az édesanyjuk jelenlétében meghallgatták a kk. II. r. és kk. III. r. panaszost, akik elmondták, hogy az I. rendű panaszos (édesapjuk) nem engedi a találkozást az édesanyjukkal, ezért jöttek el otthonról. Az intézkedő járőrök ezek után telefonon keresztül kapcsolatba léptek a bejelentővel (I. r. panaszossal), aki közölte a részükre, hogy bírósági ítélet alapján a gyermekek nála kerültek elhelyezésre, így az édesanyjuk jogosulatlanul vitte el őket. Az intézkedő járőrök tájékoztatták az I. r. panaszost, hogy vegye fel a kapcsolatot a Rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetőjével, mivel az eljárást ott fogják lefolytatni. A fentiek után a Rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezető utasítására a helyszínről előállították a kk. II. r. és kk. III. r. panaszost a Rendőrkapitányságra, ahol a

szolgálatirányító parancsnoknak panasz-és sérülésmentesen átadták őket 2017. március 15-én 14 óra 35 perckor.

A kapitányságvezető a kivizsgálás során megállapította, hogy a Rendőrkapitányság járőrei a TIK utasítására jogszerűen jelentek meg a helyszínen. A körülmények megismerése után a Készenléti Csoportvezető és a TIK utasítása alapján a kk. II. r. és kk. III. rendű panaszos az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján jogszerűen került igazoltatásra, valamint az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján jogszerűen került előállításra, mivel a szülői felügyelet alól kivonták magukat.

Az intézkedéssel kapcsolatos iratokból megállapítható, hogy a rendőrök a TIK irányítójának utasítására 12 óra 45 perckor érkeztek ahhoz az étteremhez, ahol a keresetett gyermekek az édesanyjukkal és nagyszüleikkel tartózkodtak, majd az intézkedés befejezéseként 14 óra 35 perckor adták át a gyermekeket a Rendőrkapitányság szolgálatparancsnokának. Az eltelt idő alatt számos intézkedést tettek az érintettek beazonosítására, az ott talált 4 fő egyenkénti meghallgatására és még a helyszínen nem tartózkodó bejelentővel is felvették telefonon a kapcsolatot és meghallgatták. Ezt követően egyeztettek a Rendőrkapitányság készenléti csoportvezetőjével, ami szükséges volt, mivel az intézkedés egyszerre két helyszínen folyt és csak így volt lehetséges az intézkedéssel kapcsolatos döntéshez szükséges valamennyi információt beszerezni. Az intézkedés elhúzódását tehát nem a rendőrök bizonytalansága vagy az intézkedési kötelezettség alóli kibúvás okozta, hanem az a tény, hogy a helyszínen információ merült fel arra vonatkozóan, hogy a gyermekek apja (a panaszos) korlátozza őket az anyjukkal való kapcsolattartásban. A gyermekek jogainak védelmében szükséges volt tehát valamennyi információt beszerezni és mindezt úgy végrehajtani, hogy emberséggel és empátiával kezeljenek egy ilyen kényes szituációt.

A kapitányságvezető a kivizsgálás során megállapította, hogy a rendőrök intézkedése fenti jogszabályi hivatkozások alapján jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) A küldés leírása nevű dokumentumban foglaltak alapján megállapítható, hogy a panaszos a [...] mobiltelefonszámról, 2017. március 15-én 12 óra 2 perckor segélyhívás (112) módon tett bejelentést a Rendőrkapitányság ügyeletére, miszerint a a gyermekeit a tudta nélkül elvitte az édesanyjuk, de a kizárólagosság a bejelentőé a gyermekek felett. Meg sem mondta a telefonban, hogy hol vannak. A gyerekek 13 és 12 évesek. Az édesanyjukkal vannak, de nem tudja, hogy hol. A panaszos megadta a gyerekek személyleírását. A TIK küldve z/122. z/155 területileg illetékes KMB átvette a címet. A Pest Megyei TIK-kel felvették a kapcsolatot. Ellenőrzik a Sz. városban található címet. Az anyukával a [...] telefonszámon felvették a kapcsolatot, aki elmondta, hogy kéthetente van láthatása, amit a férje (panaszos) mindig megüti. Üzenetekre nem válaszol. A hétvégén sem láthatta a gyermekeit. A nagymamával, a nagypapával mai napon pótolja a láthatást. A gyerekek önként mentek vele, a panaszos állítólag terrorban tartja őket. A mai napot szeretnék együtt tölteni. Elmondásuk szerint a B. városban található T. étteremben ebédelnek. A/123 küldve, aki megtalálta a nőt és a gyermekeket a fenti címen; a Készenléti Csoport vezetője egyeztetett a vezető ügyeletessel, akik elmondták, hogy részletes rendőri jelentés készüljön, a gyermekeket visszaszállítják az apjuknak. A Készenléti Csoport vezetője közölte, hogy a Rendőrkapitányságra lesznek szállítva, majd meghallgatásuk után az apjuknak lesznek átadva. A123-as és Z122-es rendőri jelentést készít.

A küldés (riasztás) ideje 2017. március 15. 12 óra 16 perc; az érkezés ideje 2017. március 15. 12 óra 20 perc; a befejezés ideje 2017. március 15. 15 óra 4 perc.

Az elintézés típusa: adatgyűjtés, helyszín megtekintése, felvilágosítás, igazoltatás, rendőri jelentés, jogi felvilágosítás.

3) A kk. II. r. panaszos előállításáról készült jelentés szerint 2017. március 15-én 12 óra 45 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatták, az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja szerint

előállították. A személyi szabadság korlátozásának a helye B. város. Az intézkedés során vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint 12 óra 35 perckor a rendőr azt az utasítást kapta az TIK-től, hogy menjen a B. városban lévő T. étterembe, mivel ott gyermek-elhelyezési vitáról tettek bejelentést. A helyszínre 12 óra 45 perckor érkezett meg, ahol felvette a kapcsolatot a vitában érintett gyermekek édesanyjával, aki elmondta, hogy a volt férjével (az I. r. panaszossal) két közös gyermekük van (kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok). Továbbá elmondta, hogy jogerős bírósági végzés van arról, hogy a gyermekei minden páros hétfőjén vele lehetnek, de a többi napon az apjukkal vannak, akinél életvitelszerűen is tartózkodnak. Ezt követően rendőri kérdésre azt válaszolta, hogy a gyerekek apja azokon a napokon sem engedi, hogy láthassa a gyermekeit, amikor a bíróság meghatározta a részére. Továbbá a fenti napon a reggeli órákban a kk. II. r. panaszos telefonon értesítette őt, hogy nem szeretnének a testvérével az édesapjuknál lenni és inkább az erkélyen is hajlandók kimászni csak, hogy láthassák az édesanyjukat. Ezután az anya elment a gyerekei lakcímére, akik a bejárati ajtón keresztül kiszöktek otthonról, majd közösen eljöttek ebédelni a fenti címen lévő étterembe. A helyszínen még jelen volt a panaszos volt feleségének édesapja, aki közölte, hogy ha nem folyamodnak ilyen dolgokhoz a lányával, akkor szinte nem is látja az unokáit, mivel az I. r. panaszos a megengedett időkből sem engedi el a gyermekeket velük sehova. A rendőr a helyszínen meghallgatta a két gyermeket, akik közölték, hogy az apjuk csak lelkiileg bántja őket, mivel nem engedi találkozni őket az édesanyjukkal, valamint a telefonjukat is elveszi tőlük, hogy azon se tudjanak kommunikálni és folyamatosan szidalmazza nekik az édesanyjukat. Azt is elmondták a rendőrnek, hogy félnek, illetve nem is hajlandók hazamenni az I. r. panaszoshoz, valamint az anyjukkal szeretnének lenni a továbbiakban. A rendőr telefonon keresztül vette fel a kapcsolatot az I. r. panaszossal, aki a rendőri intézkedést kérte és a rendőr kérdésére elmondta, hogy a volt feleségével nagyon rossz viszonyt ápolnak, valamint a nő ellene uszítja a gyermekeit és telebeszéli a fejüket hazugságokkal csak, hogy ne akarjanak vele élni. Ezt követően közölte, hogy I. fokon a R.-i Bíróság [...] számon, illetve II. fokon a Budapest Környéki Bíróság [...] számon elrendelte, hogy a közös gyermekeknek a felügyeleti joga őt illeti meg, a panaszos volt feleségének csak láthatási joga van a páros hétfőjén.

A rendőr a fentiekben megnevezett személyek részére a kellő jogi felvilágosítást megadta, valamint a Rendőrkapitányság Készenléti Csoport vezetőjével a kapcsolatot felvette, aki közölte, hogy a fenti gyermekeket szállítsa be, ahol átadta őket N. r. tzls. szolgálatparancsnoknak. A fenti személyeket továbbá ellenőrizte a KIR-ben, amelyben nem szerepeltek. A történeteket jelentette az [...], aki jelentés írására utasította őt.

A kk. II. r. panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítás idejéről szóló igazolást, valamint az előállítás okáról szóló tájékoztatót kiadta.

A kk. II. r. panaszost 2017. március 15-én 14 óra 35 perckor adta át a Rendőrkapitányságon.

4) A kk. II. r. panaszos vonatkozásában a parancsnoki vélemény és kivizsgálás előállítás végrehajtásáról elnevezésű dokumentumban a parancsnok a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján foganatosított előállítást jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak minősítette.

5) A kk. III. r. panaszos előállításáról készült jelentés szerint 2017. március 15-én 12 óra 45 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatták, az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja szerint előállították. A személyi szabadság korlátozásának a B. város. Az intézkedés során vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint 12 óra 35 perckor a rendőr azt az utasítást kapta az [...] központtól, hogy menjen a B. városban található T. étterembe, mivel ott gyermek-elhelyezési vitáról tettek bejelentést. A helyszínre 12 óra 45 perckor érkezett meg, ahol felvette a kapcsolatot a vitában érintett gyermekek édesanyjával, aki elmondta, hogy a volt férjével (az I. r. panaszossal) két közös gyermekük van (kk. II. r. és III. r. panaszosok). Továbbá elmondta, hogy jogerős bírósági végzés van arról, hogy a gyermekei minden páros hétvégén vele lehetnek, de a többi napon az apjukkal vannak, akinél életvitelszerűen is tartózkodnak. Ezt követően rendőri kérdésre azt válaszolta, hogy a gyerekek apja azokon a napokon sem engedi, hogy láthassa a gyermekeit, amikor a bíróság meghatározta a részére. Továbbá a fenti napon a reggeli órákban a kk. II. r. panaszos telefonon értesítette őt, hogy nem szeretnének a testvérével az édesapjuknál lenni és inkább az erkélyen is hajlandók kimászni csak, hogy láthassák az édesanyjukat. Ezután az anya elment a gyerekei lakcímére, akik a bejárati ajtón keresztül kiszöktek otthonról, majd közösen eljöttek ebédelni a fenti címen lévő étterembe. A helyszínen még jelen volt a panaszos volt feleségének édesapja, aki közölte, hogy ha nem folyamodnak ilyen dolgokhoz a lányával, akkor szinte nem is látja az unokáit, mivel az I. r. panaszos a megengedett időkből sem engedi el a gyermekeket velük sehova. A rendőr a helyszínen meghallgatta a két gyermeket, akik közölték, hogy az apjuk csak lelkiileg bántja őket, mivel nem engedi találkozni őket az édesanyjukkal, valamint a telefonjukat is elveszi tőlük, hogy azon se tudjanak kommunikálni és folyamatosan szidalmazza nekik az édesanyjukat. Azt is elmondták a rendőrnek, hogy félnek, illetve nem is hajlandók hazamenni az I. r. panaszoshoz, valamint az anyjukkal szeretnének lenni a továbbiakban. A rendőr telefonon keresztül vette fel a kapcsolatot az I. r. panaszossal, aki a rendőri intézkedést kérte és a rendőr kérdésére elmondta, hogy a volt feleségével nagyon rossz viszonyt ápolnak, valamint a nő ellene uszítja a gyermekeit és telebeszéli a fejüket hazugságokkal csak, hogy ne akarjanak vele élni. Ezt követően közölte, hogy I. fokon a R.-i Bíróság [...] számon, illetve II. fokon a Budapest Környéki Bíróság [...] számon elrendelte, hogy a közös gyermekeiknek a felügyeleti joga őt illeti meg; a panaszos volt feleségének csak láthatási joga van a páros hétvégén.

A rendőr a fentiekben megnevezett személyek részére a kellő jogi felvilágosítást megadta, valamint a Rendőrkapitányság Készenléti Csoport vezetőjével a kapcsolatot felvette, aki közölte, hogy a fenti gyermekeket szállítsa be, ahol átadta őket N. r. tzls. szolgálatparancsnoknak. A fenti személyeket továbbá ellenőrizte a KIR-ben, amelyben nem szerepeltek. A történeteket jelentette az [...] Központnak, aki jelentés írására utasította őt.

A kk. III. r. panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítás idejéről szóló igazolást, valamint az előállítás okáról szóló tájékoztatót kiadta.

A kk. III. r. panaszost 2017. március 15-én 14 óra 35 perckor adta át a Rendőrkapitányságon.

6) A kk. III. r. panaszos vonatkozásában a parancsnoki vélemény és kivizsgálás előállítás végrehajtásáról elnevezésű dokumentumban a parancsnok a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján fogánatosított előállítást jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak minősítette.

B.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Rendőrkapitányságának mb. kapitányságvezetője 2017. április 27-én kelt átiratában arról tájékoztatta a Testületet, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök jelentős szakmai ismerettel és tapasztalattal rendelkező személyek voltak, ezért kellő határozottsággal hajtották végre az intézkedést, amelynek során a szolgálati út betartásával értesítették a készenlétes bűnügyi parancsnokot.

Tekintettel arra, hogy az intézkedéssel párhuzamosan az édesanyjával és a két gyerekkel szemben is intézkedést kezdeményeztek, ezért az eset tisztázása hosszabb ideig tartott.

A helyszíni intézkedés során szerzett információk alapján a gyermekek beszállításra, valamint a szülők beirányításra kerültek a kapitányságra meghallgatás céljából.

A gyermekek előállítására az I. r. panaszos bejelentését követően az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pont alapján került sor, mivel a gyermekek a felügyelet alól kivonták magukat. Az intézkedés megkezdésére 2017. március 15-én 12 óra 45 perckor került sor a Rendőrkapitányság járőrei által, majd a két gyermek 14 óra 45 perckor került beszállításra és átadásra a Rendőrkapitányság részére, ahol megkezdődtek az érintettek meghallgatásai. A meghallgatásaikat követően a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosokat átadták az I. r. panaszos részére, majd együtt távoztak.

Az édesanyja folyamatosan jelen volt, aki vásárolt az épületben lévő automatából üdítőt, továbbá ennivalóval is el voltak látva, így az I. r. panaszos azon állítása, miszerint a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos az előállításuk során étlen-szomjan tartózkodtak a rendőrkapitányságon nem fedti a valóságot.

A gyermekek kihallgatására nem került sor, csupán a bűncselekmény teljes körű kizárása vagy megerősítése érdekében szóban kerültek meghallgatásra, amelyről rendőri jelentés készült.

Az I. r. panaszost a Készenléti Csoport vezetője hallgatta meg első körben, majd amikor jelezte, hogy feljelentést kíván tenni, akkor tájékoztatva lett, hogy a feljelentési jegyzőkönyv felvételét egy nyomozó fogja végrehajtani, amelyre úgy nyilatkozott, hogy inkább e-mailben tesz feljelentést, majd távozott a gyermekeivel.

A mb. kapitányságvezető tényelődása szerint az I. r. panaszos, miután a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok szóban meghallgatták szabadon távozott a kapitányság épületéből.

2) T. r. ftzls. és O. r. zls. körzeti megbízottak 2017. március 15-én készítettek el rendőri jelentésüket, amely szerint a szolgálatuk teljesítése során 12 óra 20 perckor az TIK utasításának megfelelően jelentek meg a B. város területén, mivel onnan bejelentés érkezett gyermek-elhelyezési problémáról. A helyszínen a bejelentő (I. r. panaszos) fogadta a rendőröket, aki az alábbiakat mondta el.

A fenti napon 11 óra 50 perc körüli időben a kk. II. r. és kk. III. r. panaszossal a lakásában tartózkodott, ahol életvitelszerűen élnek. 11 óra 50 perckor a gyermekei édesanyjával átadtak egy tankönyvigénylő dokumentumot aláírásra, miközben ő a szobában nézte a TV-t. Amíg a nagymama az aláírással volt elfoglalva, addig feltehetően a gyermekek kiosontak a lakásból. A gyermekek hiányát az I. r. panaszos hamar észrevette és a keresésükre indult. Azonnal felhívta a kk. III. r. panaszost, akinek a telefonját a volt felesége vette fel, akivel a válás után megromlott a kapcsolatuk. A panaszos volt felesége elmondta, hogy a gyermekei nála vannak, őket ő hívta ki csellel a lakásból és most jó helyen vannak. Az I. r. panaszos ezt követően értesítette a rendőrséget.

Az I. r. panaszos a rendőröknek a helyszínen átadta a Budapest Környéki Bíróság [...] számú 2015. október 14-én jogerőre emelkedett ítéletet, amelyben helybenhagyta a R.-i Járásbíróság [...] számú elsőfokú ítéletét, amelyben a gyermekek kizárólagos felügyeleti jogát a felperesnek (I. r. panaszos) ítélte meg. Az édesanya részére minden második hétvégén, a páros ünnepek második napját, illetve a szünetnek a felét ítélte meg láthatási időként. Az I. r. panaszos rendőri kérdésre válaszolva előadta, hogy a feleségének a gyermekekkel való kapcsolatteremtésre 2017. március 11-12. volt megjelölve, amelyet nem használt ki, illetve távolmaradásnak indokát nem jelezte akkor sem és azóta sem.

Továbbá elmondta, hogy arról szó sem esett, hogy a mai napon elvinné a gyermekeket, vele ezt nem beszélte meg, tőle engedélyt nem kért.

Az I. r. panaszos továbbá elmondta, hogy a volt felesége Svájcban él és az eddigi látogatásai sem követték a bíróság által meghatározottakat, megjelenései kiszámíthatatlanok voltak. A gyermekeit jó keresete miatt anyagilag játékokkal, ruhákkal elhalmozza, miközben lelkiileg az I. r. panaszos ellen hangolja (pl. anyák napjára ne neki, hanem az apjának vigyenek a gyerekek virágot). Az I. r. panaszos továbbá elmondta, hogy a volt felesége egy N. típusú svájci rsz-ú gépjárművel közlekedik a legjobb tudomása szerint.

A fentieket a rendőrök jelentették a TIK-nek, a Készenléti Csoport vezetőjének, aki felvette a kapcsolatot a vezető ügyeletessel. Ezt követően azt az utasítást kapták, hogy készítsenek írásos jelentést, mivel a „tartósság”, mint időbeli tényező hiányzik az elkövetési magatartásból, így bűncselekmény nem megállapítható, illetve a bejelentő figyelmét fel kellett hívniuk arra, hogy az intézkedést követően elkészített írásos rendőri jelentés alapján a rendőrség megteszi a szükséges intézkedést. A TIK a rádióforgalmazáson keresztül tájékoztatta, hogy az édesanyját a B. városban a gyerekekkel megtalálták és az édesanya 10-15 percen belül a lakásra visszazárja őket. Ezen információt a panaszossal megosztották, amelyet tudomásul vett.

Az intézkedés alá vont személyek figyelmét felhívták, hogy a rendőri intézkedéssel szemben panasztételi joguk van, amelyet 30 napon belül bármely rendőri szervnél, nyomozóügyészségen, panaszirodán megtehetnek, valamint 20 nap áll a rendelkezésükre az intézkedésük ellen panaszbenyújtására a Testületnél.

3) J. r. fhdgy. 2017. március 15-én kelt rendőri jelentésében előadta, hogy a fenti napon a szolgálata teljesítése során meghallgatta a kk. III. r. panaszost, aki elmondta, hogy kb. egy hete több alkalommal is megkérdezték a testvérével az édesapját (I. r. panaszost), hogy március 15-én találkozhatnak-e az édesanyjukkal. Az I. r. panaszos erre egy papírt mutatott nekik, amin az állt, hogy csak páros szünetekkor láthatják az édesanyjukat és azt is mondta, hogy a karácsonyi szünetkor is egy nappal előtt átadta őket az anyának, de ő két nappal később hozta őket haza. Mivel ennek ellenére szerettek volna találkozni az anyával, ezért felhívták őt telefonon és kérték, hogy menjen a házuk elé. Az I. r. panaszos azt mondta, hogy úgysem találkozhatnak az édesanyjával, de ők ennek ellenére lementek az anyához. Az I. r. panaszos bement tévézni, a mamájuk pedig főzött, így amíg nem figyeltek felvették a cipőjüket és kimentek az ajtón. Ezután az édesanya elvitte őket a T. étterembe. Náluk volt a telefonjuk, az I. r. panaszos egy „csomósor” hívta mindkettőjüket, de nem vették fel a telefont neki. Ezután az anyát hívta a rendőrség és azután ki is mentek hozzájuk a rendőrök. Elmondása szerint kb. egy éve nem szeretnek az apjukkal lenni, mert sose engedi őket az édesanyjukkal találkozni, illetve elégük van abból, hogy hárman vannak egy szobában az édesapjukkal és anyai nagyszüleikkel sem engedik találkozni őket. Az I. r. panaszos sokszor elveszi tőlük a telefonjukat azért, hogy meggátolja a lehetőségét annak, hogy az édesanyjukkal beszélhessenek. Az attól való félelem, hogy az I. r. panaszos elveszi tőlük a telefonjukat mindennapos, így sokszor a telefonjával alszik a kk. III. r. panaszos.

A rendőr ezt követően meghallgatta a kk. II. r. panaszost, aki elmondta neki, hogy fél éve, háromnegyed éve már alig beszél velük az apjuk, többször fenyegeti őket azzal, hogy tudna durva lenni, csak visszafogja magát. Ennek kapcsán a kk. II. r. panaszos megjegyezte, hogy már látta is az édesapját agresszívnek, hiszen többször összetört egy üveglapos asztalt. A mai nappal kapcsolatban elmondta, hogy szerettek volna az édesanyjukkal lenni, de ezt az apjuk nem engedte, így az édesanyjukkal közösen megbeszélték, hogy hogyan tudnák megoldani, hogy mégis találkozhassanak. Megkérték az anyjukat, hogy hova menjen és erre ő eszerint cselekedett, mire ők kiszöktek a lakásból. Elmondta, hogy az édesanyjukkal szeretnének élni, mert őt jobban szeretik és vele jobb lenne. Ez az érzés kb. már egy éve meg van bennük. Az I. r. panaszos fizikailag még nem bántotta őket, de lelkiileg nagyon sokat bántja őket.

Amikor a rendőr a gyermekeket tájékoztatta, hogy az I. r. panaszossal kell hazamenniük, mindketten egyből elkezdtek pityeregni, sírni a jelenlétében. Mondták, hogy nem szeretnék és kérdezték, hogy muszáj-e.

Ezt követően a rendőr meghallgatta a panaszos volt feleségét, aki elmondta, hogy sokáig húzódó gyermek-elhelyezési procedúra mellett eldöntötte, hogy inkább lemond a gyermekek felügyeleti jogáról, mert akkor legalább a bíróság által meghatározott időpontokban láthatja a gyermekeit. Ennek ellenére a meghatározottak szerint nem tud a láthatással élni, hiszen azt a volt férje a legtöbb esetben ellehetetleníti. Elmondta, hogy a gyermekei állandó jelleggel panaszkodnak arra, hogy lelki terrorban élnek az I. r. panaszos mellett, folyamatosan következményektől félnek, attól rettegnek, hogy elveszi az apjuk a telefonjukat, hogy így se tudnak kapcsolatot tartani vele, minden kapcsolatot meg akar szüntetni az édesanyjával és ellene neveli őket, de most már elég nagyon ahhoz, hogy ezt lássák, átérezzék és most már az egyes találkozókkal tudnak erről a sanyarú helyzetről beszélni. Elmondta, hogy tartósan külföldön él, csak a gyerekek láthatása miatt jár Magyarországra, igyekszik megszerezni a gyerekek felügyeleti jogát, abban az esetben a gyerekeivel együtt külföldre, Svájcba költözne, ahol nagyon szép életet tudna nekik biztosítani, megszűnne az életükben a stressz.

A rendőr ezt követően beszélt az I. r. panaszossal, aki elmondta, hogy normális viszonya van a gyermekeivel, a gyerekek iskolába járnak, edzésre viszi őket, néha hozza is őket. Külön programokat nem nagyon csinálnak, mert nem kap rendszeres gyerektartást, és mert bérből, fizetésből él. A szabályozás szerint kéthetente van láthatása a volt feleségének és elmondása szerint „rajta nem múlik a dolog”. Előzményként elmondta, hogy közös ismerősön keresztül ment ki külföldre dolgozni a volt felesége, akkor még a felesége volt. Úgy tudta, hogy takarítani megy ki a felesége, majd hazajött külföldről Magyarországra, beadta a válópert, közben megtudta, hogy a felesége prostituáltként ment ki külföldre. Elmondása szerint a volt felesége nem látogatja rendszeresen a gyerekeket, ott tart be, ahol tud, nem írja meg előre, hogy mikor jön. A gyerekekkel állítólag meg volt beszélve, hogy ma mennek értük, de sehol nem volt még délelőtt 10 órákor. Elmondása szerint ő kérdezte a gyerekeit, hogy menjenek-e valahova, programokat ajánlott, de a gyerekek visszautasították a programajánlatokat, nem is értette, hogy miért. Amikor észrevette, hogy a gyermekei nincsenek otthon, akkor hívta őket, a telefonjukat az édesanya vette fel és azt mondta neki, hogy ne aggódjon jó helyen vannak. Elmondta még, hogy „vannak elveim, van jó és rossz és minden szabad, ami jó, ennyire egyszerű, ne ártsanak másoknak.” Feltételezi, hogy az édesanya érzelmileg zsarolja a gyermekeket, de „egy kurva ne nevelje a gyerekeket”.

IV.

Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök annak ellenére, hogy minden bizonyíték a rendelkezésükre állt még sem akartak intézkedni a gyermekei édesanyjával szemben azért, hogy a gyermekeket visszavigyék hozzá. Az I. r. panaszos a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok törvényes képviselőjeként sérelmezi a velük szemben végrehajtott előállítását; azt, hogy az előállítás során nem kaptak sem enni, sem inni; valamint azt, hogy a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos előállításáról őt, mint törvényes képviselőt nem értesítették. Amikor a kapitányságon megjelent az I. r. panaszos, hogy feljelentést tegyen akkor ezt nem engedték neki, sőt, amikor végre a gyermekeihez engedték, akkor nem biztosították a számukra azt, hogy háborítatlanul távozzanak.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette az I. r. panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztes eljárásához fűződő alapvető jogát; illetve a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosoknak az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz és a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, való alapvető jogát, a XVI. cikkében biztosított**

gyermeki alapjogokat, a XX. cikkében foglalt testi-lelki egészséghez való és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a rendőrök által végrehajtott intézkedés kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

a) A Testület először azt vizsgálta meg, hogy a panaszos bejelentése a rendőrség oldalán vajon alkalmas volt-e intézkedési kötelezettség keletkeztetésére.

Mind a panaszos, mind pedig a rendőrség azonos tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amely szerint a panaszos segélyhívás (112) módján tett bejelentést a Rendőrkapitányság ügyeletére, amelyben a rendőrség tudomására hozta, hogy a két kk. gyermekét (kk. II. r. és kk. III. r. panaszost) a volt felesége jogellenesen elvitt, kicsalt otthonról a tudta nélkül. A bejelentésében azt is előadta, hogy a gyermekek felett ő gyakorol kizárólagos szülői felügyeleti jogot.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését, másrészt szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A bejelentésben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 211. §-a szabályozza a kiskorú elhelyezésének megváltoztatása bűncselekmény tényállását: „Aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, illetve a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végeznél a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként

szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen az I. r. panaszos bejelentésében előadottak felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmény – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, amelynek a rendőrök eleget tettek, így nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

b) A Testület ezt követően abban foglalt állást, hogy az intézkedő rendőrök hogyan teljesítették intézkedési kötelezettségüket.

A panaszos beadványában előadta, hogy a Rendőrkapitányság két járőre (akik közül az egyik KMB járőrt név szerint is megnevezte a beadványában) intézkedését nem kifogásolta. A véleménye szerint azonban, a Rendőrkapitányság járőrei időben rendkívül elhúzódozó intézkedést hajtottak végre és azt is mondták neki, hogy azért nem akarnak az étteremben intézkedni, ahol a gyermekeit megtalálták, mert „rendkívül kínos lenne”. Ezt követően a panaszos ígéretet kapott az intézkedő rendőröktől arra, hogy 10-15 perc múlva, azaz 14 óra körülre hazaviszik a gyerekeket, akik 15 órakor sem voltak otthon. A panaszos ezt követően a Rendőrkapitányságra ment azért, hogy a gyermekek édesanyjával szemben feljelentést tegyen, amikor is arról értesült, hogy a gyermekei úgy tartózkodnak a kapitányságon, hogy arról őt senki sem tájékoztatta. A panaszos véleménye szerint nem akartak intézkedni az édesanyjával szemben, ezért húzódnak el ilyen fokban indokolatlanul a rendőri intézkedés.

A rendőrség tájékoztatása szerint a Rendőrkapitányság két járőre a panaszos telefonos bejelentése kapcsán jelent meg a panaszos lakcímén, ahol a panaszossal való kapcsolatfelvételt követően felderítették a tényállást, a panaszos a részükre jogerős bírósági végzést mutatott. Ezt követően a rendőrök a TIK ügyeletesének jelentették a helyszínen tapasztaltakat. Felhívták az édesanyját mobiltelefonján, amely alapján kiderült, hogy a egy éttermében tartózkodnak. A TIK a Rendőrkapitánysága állományából két tapasztalt, családjogi kérdésekre specializálódott rendőrt küldött a helyszínre. A járőrök tájékoztak, igazoltatták a személyeket, a helyszínen meghallgatták őket, majd közölték az ott tartózkodókkal, hogy a kk. II. r. és kk. III. r. panaszost előállítják a Rendőrkapitányságra szóbeli meghallgatás céljából. A Rendőrkapitányság járőrei a helyszínről felhívták a panaszost, aki ugyanazon tartalmú tájékoztatást nyújtott a részükre, mint a Rendőrkapitányság járőreinek. A rendőrség a helyszínen így meggyőződhetett arról, hogy a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos elszökött az I. r. panaszostól azért, hogy az édesanyjával lehessenek, aki ebédelni vitte őket. A rendőrök ekkor azt is tudták, hogy a kk. gyermekek feletti felügyeleti jog gyakorlására jogerős bírósági végzés alapján az I. r. panaszos jogosult. A bírósági végzés jogerősen szabályozza az anya láthatási jogát, amely nem abban az időpontban volt, amikor a gyermekek vele tartózkodtak az I. r. panaszos tudomása ellenére.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét, amely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

i) A Testület anélkül, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) és a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a szülői kapcsolattartás kapcsán.

A Ptk. 4:178. § szabályozza a kapcsolattartás jogintézményét. E szerint: „(1) A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. (2) A gyermektől különélő szülő – ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik – jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani. (3) A szülőnek joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha a szülői felügyeleti joga szünetel, kivéve, ha a gyermek vagy a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett cselekmény miatt elrendelt távoltartó határozat hatálya alatt áll. (4) Kivételesen indokolt esetben, a gyermek érdekében azt a szülőt is fel lehet jogosítani a gyermekkel való kapcsolattartásra, a) akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette; b) aki hozzájárult gyermekének a másik szülő házastársa által történő örökbefogadásához; vagy c) akinek szülői felügyeleti joga a gyermek ismeretlen személy által történő örökbefogadásához adott hozzájárulásával vagy azért szűnt meg, mert a szülő a gyermeket - annak érdekében, hogy más nevelje fel, személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézményben, arra kijelölt helyen hagyja, a gyermekért hat héten belül nem jelentkezik, és a gyermek örökbefogadására nem került sor. (5) A (4) bekezdés szerinti esetben a szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartásra való feljogosításáról a szülői felügyeletet megszüntető bíróság vagy - ha a gyermeket nevelésbe vették - a gyámhatóság dönt.

A Gyer. 27. §-a szerint a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás formái a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás. Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet. Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak az időszakos kapcsolattartás ideje alatt, illetve a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, vagy ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A Gyer. 29. §-a szerint a gyámhivatal vita esetében a kapcsolattartást bármelyik fél kérelmére szabályozza, illetve újraszabályozza, kivéve, ha a szülő és a gyermek kapcsolattartásának megállapítása [a Ptk. 4:181. § (1) bekezdése szerint] a bíróság hatáskörébe tartozik. A kapcsolattartásról a gyámhivatal, illetve a bíróság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a felek személyes körülményeinek, valamint az ítélőképessége birtokában levő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása szabályait a Gyer. 33. §-a rendezi. Eszerint kapcsolattartás elmaradása esetén végrehajtás iránti kérelem benyújtásának van helye a gyermek fejlődését veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül. A gyermek fejlődését pedig veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást. Ugyanezen jogszabályhely (8) bekezdése szerint, ha a kapcsolattartásra kötelezett a gyermeket bizonyíthatóan folyamatosan a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatnak a végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránt

pert indíthat, (feltéve, hogy az elhelyezés megváltoztatása a kiskorú gyermek érdekében áll), vagy feljelentést tesz kiskorú veszélyeztetése vagy kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása miatt.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy a kapcsolattartás szabályozása elsősorban a felek megállapodásával, egyezségével, vagy gyámhatósági, illetve gyermek-elhelyezési per esetén bírósági határozattal történik. A bíróság vagy végzéssel jóváhagyja a felek egyezségét e tekintetben, vagy a hatályos jogszabályi keretek között (Ptk., Gyer.) szabályozza a gyermek láthatását. A fentiekből az is látható, hogy a Ptk. szűkös előírásait, ahogyan a bíróság határozattal rendezett kapcsolattartás előírásait a Gyer. tölti ki részletes tartalommal (pl. a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás viszonyával), hiszen az ítélet célja csupán egy végrehajtható és nyomon követhető keret kialakítása, melynek végrehajtásáról önkéntes teljesítés hiányában vagy vita esetén a gyámhatóság gondoskodik, akinek eljárására pedig a Gyer. előírásai vonatkoznak.

ii) A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Btk. vonatkozó rendelkezéseire is – amelyeket egyébként a panaszos maga is ismer. A Btk. 208. §-a rendelkezik a kiskorú veszélyeztetésének büntetéről: „A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” (Továbbá felhívható a már hivatkozott Btk. 211. §-a is.)

Az I. r. panaszos – a bűncselekmények elévülési idején belül – a volt feleségével szemben feljelentéssel élhet a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezései alapján.

A Testület ezen a ponton ismételten felhívja a figyelmet gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Rtv. 24. §-a szerint a rendőrség főszabályként közérdekből járhat el, kivételes, hogy a rendőr magánérdek alapján jár el, amikor a törvényes védelem más módon nem biztosítható (ultima ratio elve).

A Testület szükségesnek tartja továbbá az Rtv. 15. §-ában foglaltakra történő hivatkozást is. A jogszabályhely (1) bekezdése ugyanis előírja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ezt a (2) bekezdés további rendelkezésekkel egészíti ki, amely alapján több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A gyermeki alapjogok kapcsán a Testület felhívja a figyelmet Magyarország Alaptörvényének XVI. cikk (1) bekezdésére, amely szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A Testület emellett utal még az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésére, melynek második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület felhívja a figyelmet, hogy egy rendőri intézkedés során az intézkedő rendőrök közhatalom birtokában járnak el, ezáltal a tisztességes eljárás elvének szem előtt tartásával egyfajta alá-fölé rendeltségi viszony keletkezik az intézkedés alanya és rendőr között utóbbi javára. Mivel az

intézkedés elszenvetőjének kell alávetnie magát a rendőri utasításoknak, ezért a rendőrséget terheli annak felelőssége (és egyben az ő joga is), hogy az intézkedés-eljárás tisztességes kereteit kialakítsa, szabályozza.

A Testület gyakorlata szerint a rendőrség intézkedési kötelezettségének elsődlegesen a történeti tényállás minél pontosabb felderítésével tesz eleget. A Testület véleménye szerint a Rendőrkapitányság járőrei helyesen, a jogszabályi követelményeket betartva intézkedtek akkor, amikor a helyszínen megjelentek, az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták az ott tartózkodókat, tehát megállapították a személyek személyazonosságát, valamint a családban betöltött pozíciójukat, felmérték az egyes személyek gyermekelvitelben történő szerepét. Ezt követően a helyszínen jelen lévő személyeket részletesen meghallgatták, amely kapcsán az bizonyosan kiderült a számukra, hogy az I. r. panaszos és gyermekek anyja jogerősen elváltak, a gyermekek felügyeletére jogerősen az I. r. panaszos jogosult, az anyjuk a végzésben meghatározottak alapján láthatási jog gyakorlására jogosult, amely az intézkedés pillanatában őt nem illette meg. A rendőrök azt is kiderítették, hogy a gyermekek saját akaratukból, az anyjuk segítségével mentek el otthonról abból a célból, hogy az anyjukkal találkozzanak, mert az apjuk nem engedi meg nekik, hogy kapcsolatot tartsanak az anyjukkal. Miután a rendőrök ezen információk birtokába jutottak, a lehető legrövidebb úton, telefonon keresztül keresték fel az I. r. panaszost, aki az általuk elmondottakat megerősítette. Ezen a ponton a Testület szükségesnek tartja megjegyezni, hogy eddig az intézkedés a hatályos normákra, különösen az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére tekintettel került végrehajtásra. Azonban ezt követően a rendőrök az arányosságot figyelmen kívül hagyva folytatták le a továbbiakban az intézkedést és határoztak két kk. gyermek előállítására felől és ezáltal időben jelentősen elhúzták az intézkedést.

A Testület a gyermekek jogaira és az arányosság minél szélesebb körben való érvényesülésére tekintettel vizsgálta meg a végrehajtott rendőri intézkedést, amely nem állta ki az arányosság próbáját az igazoltatást és tájékozódást követően végrehajtott cselekmények jogalapja és időbelisége kapcsán. A Testület véleménye szerint a gyermekek alapjogait akkor vette volna figyelembe a rendőrség, ha az I. r. panaszos részére közölteket végrehajjták (azaz hazaszállítják őket pár perc múlva), hiszen tisztában voltak azzal, hogy a gyermekek saját akaratukból szöktek el otthonról azért, hogy az édesanyjukkal legyenek. A Testület véleménye szerint az Rtv. 15. §-a szerint az lett volna arányos rendőri intézkedés, ha a gyermekeket az édesapjukhoz hazaszállítják, hiszen a helyszínen minden érdemi információ a rendőrök birtokában volt, nem merült fel olyan körülmény, amelyet további – esetlegesen személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel – tisztázni kellett volna. Ilyen körülményt a rendőrség sem tudott megjelölni a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokban.

Mindezekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint a rendőrség nem vette figyelembe a kk. panaszosok gyermeki alapjogát az intézkedések végrehajtása kapcsán, ezért véleménye szerint az aránytalanul végrehajtott rendőri intézkedés miatt súlyosan sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz és gyermeki alapjogokhoz fűződő alapvető joga.

2) A Testület ezt követően a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) Az előállítás jogalapja kapcsán a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A rendőrség tájékoztatása szerint a két kk. panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján állították elő 2017. március 17-én 12 óra 45 perc és 18 óra 50 perc között.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, valamint a nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban történő elhelyezésének hatálya alól engedély nélkül kivonja magát, és azt a gyermeket, akinek a felkutatását és előállítását gyermek átadására irányuló bírósági végrehajtás során rendelték el.

A hivatkozott jogszabályhelyben rögzítettek a Szolgálati Szabályzat 29. § (2) bekezdése egészíti ki. E szerint a szülői felügyelet vagy gyámság alól magát engedély nélkül kivonó személy vagy a bentlakásos gyermekvédelmi intézményből engedély nélkül távozó személy előállításáról értesíteni kell a felügyelet gyakorlására jogosultat, a hatáskörébe tartozó intézkedés megtételének felmerülése esetén a gyámhatóságot is. Az okok és körülmények tisztázása után a fogvatartott személyt át kell adni a felügyelet gyakorlására jogosultnak.

A Testület véleménye szerint, ahogy a rendőrség 12 óra 45 perckor intézkedés alá vonta a kk. II. r. és kk. III. r. panaszost világossá vált a számukra – a gyermekek, az anya, a nagypapa meghallgatását követően – az, hogy a gyermekek az anyjukkal szerettek volna lenni, így megvárták azt a pillanatot, amikor az apjuk nem figyel, így kiszöktek a lakásukból és az anyjukkal elmentek ebédelni. A gyermekek tehát önszántukból vonták ki magukat ideiglenesen az I. r. panaszos szülői felügyelete alól. A rendőrség tájékozódott ate tekintetben is, hogy jogerősen a szülői felügyeletet az I. r. panaszos, azaz az apa gyakorolja a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok felett. Erről azáltal győződtek meg, hogy az I. r. panaszos a telefonos bejelentése nyomán a helyszínen megjelent két járőrnek bemutatta azt a jogerős bírósági döntést, amely szabályozza a felügyeleti jogát. Ezt követően a Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőröknek az anya is ugyanezt az információt mondta el, amelyet később az I. r. panaszos is megerősített, hiszen felhívták a helyszínről őt.

Mindezekre figyelemmel az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontjának alkalmazása mellett a rendőrök a helyszínen tapasztaltak alapján döntöttek, hiszen a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos ideiglenes jelleggel, de kivonta magát a szülői felügyelet alól. Erre tekintettel nem sérült a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga azért, mert a rendőrség velük szemben, az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján előállítást foganatosított.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni.

Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen alponthan tehát a Testület azt vizsgálta meg, hogy az elérni kívánt cél arányban állt-e a jogkorlátozás mértékével, nem lehetett-e elérni kevésbé jogkorlátozó módon azt, hogy egyéb érdemi cselekményeket hajtsanak végre a kk. panaszosokkal szemben.

A Testület véleménye szerint (itt visszautal jelen állásfoglalás III. fejezet 1) pont b) alponthan kifejtettükre) a rendőrség azért foganatosította a két kk. panaszos előállítását, hogy tisztázza a körülményeket annak kapcsán, hogy valóban kivonták-e magukat a szülői felügyelet alól. A Testület véleménye szerint a Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök az étteremnél foganatosított rendőri intézkedés kapcsán kellő mértékben meghallgatták a két kk. panaszost, így a későbbiekben a Rendőrkapitányságra történő előállításuk azért, hogy szóban meghallgassák őket aránytalan volt. A Testület véleménye szerint a helyszínen elhangzottak már önmagukban alkalmasak voltak a történeti tényállás tisztázására. Ezen információk dokumentálását pedig a rendőrség azáltal is elvégezhette volna, hogy a központnak jelentik a helyszínen történeteket és az eseményekről rendőri jelentés készül. A Testület jelzi, hogy a kk. panaszosok meghallgatásáról így is csak rendőri jelentés készült, nem vett fel a rendőrség jegyzőkönyvet, így etekintetben sem találta megalapozottnak a Testület azt a rendőri véleményt, hogy a két kk. panaszossal szemben további rendőri intézkedés végrehajtása volt indokolt a Rendőrkapitányság épületében. **Mindezekre figyelemmel a Testület arra az álláspontra**

helyezkedett, hogy a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos előállítás nem állta ki az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság próbáját, így az súlyosan sértette a kk. panaszosok személyi szabadsághoz való alapvető jogát.

c) A Testület ezt követően a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos előállításának időtartamát vizsgálta meg, amely kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A rendőrség tájékoztatása szerint a kk. panaszosokat az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján előállították 2017. március 15-én 12 óra 45 perctől 18 óra 50 percig, azaz összesen 6 óra 5 percen át korlátozta.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok alapján közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A kk. panaszosokkal szemben a rendőri intézkedést 12 óra 45 perckor kezdték meg a rendőrök. Ekkor az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták mindkettőjüket, valamint a helyszínen jelen lévő édesanyjukat és az anyai nagypapjukat. Ezt követően részletesen meghallgatták őket a rendőrök a történeti tényállás tisztázása érdekében. Ennek során az I. r. panaszost telefonon keresztül érték el és ő a helyszínen elhangzottakat megerősítette. Ezt követően a központ utasítása alapján a két kk. panaszost a Rendőrkapitányságára további érdemi intézkedések végrehajtása érdekében, az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján előállították. A rendőrség tájékoztatása szerint a kapitányság épületében szóban meghallgatták a kk. panaszosokat, az édesanyjukat és az időközben a helyszínre érkező I. r. panaszost. Ezt követően 18 óra 50 perckor bocsátották szabadon a két kk. panaszost.

Figyelemmel arra, hogy a Testület az előző b) alpontban a kk. panaszosok előállítását aránytalannak minősítette, így véleménye szerint miután a rendőrség olyan érdemi információk birtokában volt, amelyek az előállítás, így a személyi szabadság korlátozásának a fenntartását nem indokolták, akkor el kellett volna tekinteniük ezen súlyosan alapjogot sértő intézkedés fenntartásától. Ezt indokolta egyrészt a panaszosok kiskorúsága, másrészt a helyszínen tartózkodó rokonok jelenléte és a szülői felügyelet gyakorlására jogosult I. r. panaszos közelsége (szomszédos területen tartózkodott), így a rendőröknek mielőbb az I. r. panaszoshoz vissza kellett volna juttatni a gyermekeket, annak ellenére, hogy további 4 és fél 5 óra időtartamban aránytalanul, szükségtelenül és indokolatlanul hosszú ideig korlátozták őket a személyi szabadságukban.

Erre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség nem tartotta be az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményét a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok előállítása időtartama kapcsán, amely emiatt súlyosan sértette a panaszosok személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

3) A Testület ezt követően a kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok előállításának körülményei kapcsán előadott sérelmeket vette górcső alá.

a) Az I. r. panaszos előadta, hogy gyermekei (kk. II. r. és kk. III. r. panaszos) az előállításuk során nem kaptak sem ételt, sem pedig italt.

A rendőrség határozottan visszautasította az I. r. panaszos által megfogalmazott kifogások valóságalapját, hiszen a gyermekek édesanyja jelen volt a kapitányság épületében és ő vásárolt a gyermekek innivalót a helyszínen megtalálható automatából, valamint ételmezt is biztosítottak a számukra.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése tartalmazza, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. Ezt egészíti ki a (3) bekezdés azzal, hogy a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése előírja, hogy a személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy étellel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges ételkészítési alapmódszeri vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az ételkészítés kiegészítését nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előrecsomagolt ételkészítéssel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.

Figyelemmel arra, hogy a rendőrség és az I. r. panaszos egymásnak ellentmondó információkat közölt a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos alimentációs igényeinek a teljesítése kapcsán, amelyet a Testület a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközével és a birtokában lévő csekély számú bizonyíték alapos és gondos mérlegelésével sem tudott megnyugtatóan feloldani, ezért a történeti tényállás homályossága miatt úgy határozhatott, hogy **a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos emberi méltósághoz és testi-lelki egészséghez fűződő alapvető jogainak a sérelme nem megállapítható.**

b) A Testület ezt követően megvizsgálta, hogy a rendőrség vajon értesítette-e arról az I. r. panaszost, mint a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos szülői felügyeleti jogára kizárólagosan jogosult személyt, hogy a kk. gyermekeit az étteremből a Rendőrkapitányságára az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja alapján előállították szóbeli meghallgatásuk céljából, ahol 14 óra 35 perctől tartózkodtak.

A rendőrség annyit hozott a Testület tudomására, hogy többszörös forrásból is azon információk birtokában voltak, hogy az I. r. panaszos kizárólagosan jogosult a kk. panaszosok feletti szülői felügyeleti jog gyakorlására. Az intézkedéskor a gyermekkel tartózkodó anya a gyermekek előre meghatározott időben való láthatására volt jogosult. A rendőrök annyit közöltek a Testülettel, hogy az édesanyja, amikor a gyermekeket a kapitányságra szállították és szóban meghallgatták velük volt. Az I. r. panaszos akkor láthatta a gyermekeit, miután őt utolsóként meghallgatták és szabadon távozhattak ezt követően az épületből.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

Habár a rendőrség hallgatott tekintetben, hogy ténylegesen értesítették-e az I. r. panaszoszt, aki a két kk. panaszos törvényes képviselőjét kizárólagosan látja el, mégis a dokumentációkból megállapítható, hogy a rendőrség ezen haladéktalanul végrehajtandó kötelezettsége teljesítését elmulasztotta teljesíteni. Ezt azzal indokolták – még, ha erre kifejezetten nem is kimentés keretében került sor –, hogy az édesanya egyébként is jelen volt. A rendőrség bizonyosan tudta azt egyrészt, hogy az I. r. panaszos minősül a kk. panaszosok törvényes képviselőjének, másrészt pedig a tényelődások alapján teljes bizonyossággal nem volt megállapítható érdekellentét az I. r. és a kk. panaszosok között, így emiatt sem volt indokolt az I. r. panaszos értesítésének a mellőzése. **Mindezen körülményekre tekintettel a Testület mindhárom panaszos vonatkozásában a tisztességes eljáráshoz való joguk sérelmét állapította meg, hiszen a rendőrség mulasztott akkor, amikor az Rtv. 18. § (1) bekezdésében meghatározott halaszthatatlan kötelezettségét nem teljesítette.**

4) Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték, hogy feljelentést tegyen a rendőrkapitányságon.

A rendőrség tájékoztatása szerint, amikor az I. r. panaszos megjelent a Rendőrkapitányságon, akkor szóban meghallgatták, és amikor azt hozta a tudomásukra, hogy feljelentést szeretne tenni, akkor az őt meghallgató rendőr arról tájékoztatta, hogy azt majd egy nyomozó fogja jegyzőkönyvbe venni. A panaszos ezt követően úgy nyilatkozott, hogy akkor a feljelentést majd e-mailben fogja megtenni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség, a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Testület a történeti tényállás kialakítása során olyan ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség tényelődása között, amelyet a birtokában lévő csekély számú bizonyíték alapos és gondos mérlegelésével sem tudott feloldani, **így a panaszos által megfogalmazott kifogás érdemi vizsgálatát nem tudta elvégezni, ezért csakis úgy dönthetett, hogy az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.**

5) A panaszos végül sérelmezte, hogy amikor végre találkozott a gyermekeivel, akik nagyon fel voltak dűlva nem biztosította számukra a rendőrség azt, hogy nyugodtan távozzanak a kapitányság épületéből. Egy kisebb vita, civakodás alakult ki az I. r. panaszos, a volt felesége és volt apósa között, hiszen nem engedték neki, hogy elvigye a gyermekeket. A „jelenetre” – az I. r. panaszos elmondása szerint – a „fél rendőrség” megjelent.

A rendőrség határozottan visszautasította az I. r. panaszos által megfogalmazottak valóságalapját, hiszen véleményük szerint az I. r. panaszos a kk. gyermekivel szabadon távozhattott a kapitányság

épületéből, amelyre egyébként a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos szabadonbocsátását (18 óra 50 perc) követően került sor.

A Testület a kérdés megítélése kapcsán szükségesnek tartja az Rtv. 2. § (1) bekezdésére való hivatkozást, amely szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a történeti tényállás kialakítása során olyan ellentmondást tapasztalt az I. r. panaszos és a rendőrség tényelődása között, amelyet a birtokában lévő csekély számú bizonyíték alapos és gondos mérlegelésével, valamint a rendelkezésére álló korlátozott bizonyítási eszközével sem tudott feloldani, így az I. r. panaszos által megfogalmazott kifogás érdemi vizsgálatát nem tudta elvégezni, ezért csakis úgy dönthetett, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrségről való távozásuk kapcsán előadott sérelem tekintetében.

V.

A Testület vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított intézkedést, amely így nem sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát. Azonban a Testület a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának és gyermeki alapjogainak sérelmét állapította meg a végrehajtott intézkedés kapcsán, hiszen a rendőrök a gyermeki alapjogokra és az Rtv. 15. §-a által meghatározott arányosság követelményére nem voltak tekintettel az intézkedés kivitelezése kapcsán. A kk. panaszosok előállítása vizsgálata kapcsán a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy habár az Rtv. 33. § (2) bekezdés d) pontja kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított az előállítás végrehajtásához, azonban annak foganatosítása nem állt ki az arányosság próbáját, így a Testület a kk. panaszosok személyi szabadságához fűződő alapvető jogának a súlyos sérelmét állapította meg. Az előállítás időtartama szintén az Rtv. 15. §-ába ütközött, ezért sérült a kk. II. r. és kk. III. r. panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Testület megállapította a rendőrség mulasztását annak kapcsán, hogy az Rtv. 18. §-a alapján a kk. panaszosok törvényes képviselőjét nem értesítette, így ez súlyosan sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, hiszen ezen kötelezettség a rendőrséget minden esetben haladéktalan módon terheli. A kk. II. r. és kk. III. r. panaszosok alimentációs igényeivel kapcsolatos kifogásokat a Testület érdemben nem tudta megvizsgálni az egymásnak feszülő ellentmondások miatt, így csakis arra a véleményre juthatott, hogy a kk. panaszosok emberi méltósághoz és egészséges testi-lelki egészséghez való jogaiknak a sérelme nem megállapítható. Az I. r. panaszos kifejezetten sérelmezte, hogy a rendőrség nem biztosította neki a lehetőséget arra, hogy feljelentését megtegye, amely kapcsán a Testület ismét egy feloldhatatlan ellentmondásba ütközött, így álláspontja szerint az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható. Végezetül a panaszosok kapitányságból való zavartalan távozásának a biztosítása kapcsán előadott sérelmeket – ugyanezen előző okból kifolyólag – érdemben nem tudta megvizsgálni, így a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

VI.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2017. november 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET